

DRAUGAS

KATALIKIŠKAS LAIKRAŠTIS PASVĘSTAS AMERIKOS LIETUVIŲ KATALIKŲ REIKALAMS

VOL. II. (METAI II.)

WILKES-BARRE, PA., SAUSIO (JAN.) 13 D. 1910 M.

No. 2.

ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER AUGUST 21st, 1909, AT THE POST OFFICE AT WILKES-BARRE, PA., UNDER THE ACT OF MARCH 3, 1897

I.

Drauge miels, ar ne matai tu,
Jog vis, ką mūs akis mato,
Yr vien atspindis, šešeliai
Nuo nematomybės rato...

Drauge miels, ar negirdi, jog
Triukšmas žemės nuodemingos
Yr vien atbalsis iškrypęs
Viršharmonijos slaptingos...

Drauge miels, ar nejauti tu,
Jog viena tēr brangenybė,
Ką širdis apreiškia širdžiai
Per tylėjimo ramybę.

II.

Tenai, kur jievos spiečias meiliai
Ir upeliukas tyliai ried'
Dauboj dainelę savo dailiai
Lakštutė pastaroji gied'.

Kas tai? Ar džiaugsmo atbudimas?
Ar amžinas "sudiev" viltims?...
O ten toli girdėt bėgimas
Ir sunkus traukinio ūžims.

Ir vėl tylu. Nakties ramybė
Apsiaučia viską iš dangaus —
Ir meilės žemiškos galybė
Ir tuščią trankymos žmogaus.

(Draugija.)

A. Jakštas.

ANTROJI NEDĖLIA PO TRIJŲ KARALIŲ.

Lekcija. — Rym. XII, 6—16. — Turėdami tuleriopus dovanas pagal malonės, kuri mums yra duota; arba pranašavimą pagal tikėjimo saikos; arba tarnavimą tarnavime; arba ką mokina—mokyme; arba kas draudžia—draudime; kas duoda — prastybėje; kas turi vyresnybę — rupeštingume; kas daro gailestybę — su linksmybe. Meilė be veidmanystės; neapkęsdami pikto, glausdamiesi prie gero; broliška meile viens kitą mylėdami; garbėje viens kitą pranokdami; rupeštyje netingūs, Dvasioje karšti, Viešpačiui tarnauti; viltyje linksmi; varguose kantrūs; maldose neperstojanti; šventųjų reikalus šelpianti; svečius mielai priimanti. Garbinkite tuos, ką jus persekioja; garbinkite, o nenorėkite keikti. Linksminkitės su linksminančiais, verkite su verkiančiais. Tarp savęs vienuodai manydami — ne augštai išsikeldami, bet nusizeminantiems sutikdami.

Evangelija. — Jon. II, 1—11. — Anuomet buvo vestuvės Galilėjos Kanoje. Ir buvo ten Jėzaus motina. Buvo taipogi pakviestas ir Jėzus ir jo mokiniai įvestuves. O kad neteko vyno, tarė Jėzaus motina jam: vyno neturi. Ir tarė jai Jėzus: kas man ir tam, moteriške? dar neatėjo mano valanda. Tarė jo motina tarnams: ką tik jums sakys; darykite. Ir buvo tenai šeši indai iš akmens padaryti pagal žydų apėstijimo, kuriuosna tilpo du arba trys viedrai. Tarė jiems Jėzus: pripildykite indus vandenim. Ir pripylė anuos skidinus. Ir tarė jiems Jėzus: semkite dabar ir nuneškite vestuvių užveizdėtojui. Ir nunešė. O kad vestuvių užveizdėtojas paragavo vandenį, kuris stojosi vynu, o nežinojo, iš kur būtų, bet tarnai žinojo, kurie sėmė vandenį, pavadino užveizdėtojas vestuvių jaunikaitį ir tarė jam: kiekvienas žmogus pirmiau padeda gerą vyną, o kad atsigeria, tadą tą, kurs yra lėtesnis. O tu gerą vyną užlaikei ikišiolėi? Tą pradžia stebuklų padarė Jėzus Galilėjos Kanoje ir parodė savo garbę, ir įtikėjo į jį jo mokiniai.

ŠVČ. JEZAUS VARDŲ ŠVENTĖ.

Antrą po Trijų Karalių nedėdienį išpuola Švč. Vardo Jėzaus Šventė. Vardas Jėzaus yra ant visų vardų ir nėra pasaulyje kito vardo, kuriame žmonės galėtų būti išganyti. Žmonių giminei brangiausias ir didžiausios pagarbos vertas Švč. Vardas yra Jėzaus.

Sename Įstatyme knygoje Exodus skaitome šiuos žodžius: "Neimsi vardo Dievo tavo dovanai: nes nelaikys Viešpatis už nekaltą tąjį, kuris ims vardą Viešpaties savo Dievo dovanai." Knygoje Levitikus vėl skaitome: "Neprisiekdinėsi neteislingai Mano vardų ir nežemėsi vardo tavo Dievo. Aš esmi Viešpats." Vėl knygoje Deu-

toronomium randame: "Neimsi vardo Viešpaties Dievo tavo dovanai; nes nepasilikis be bausmės tas, kuris ims Jojo vardą tuščiam daikte." Taip kalba Senasis Įstatymas; Psalmėse skaitome: "Gerai yra giedoti Tavo vardą, O Augščiausias;" — "Visi tie, kurie Tavo vardą myli, turės garbę Tavyje; nes Tu palaimysi teisųjį;" — "Atiduosiu garbę Viešpačiui pagal Jo teisybę; ir giedosiu Viešpaties vardui augščiausiai;" — "O Viešpatie, mūsų Viešpatie, kaip yra įstabus Tavo vardas ant visos žemės;" — "Duosiu garbę Tau, Viešpatie, tarpe tautų, ir giedosiu psalmę Tavo vardui."

Naujame Įstatyme Šv. Povilas skelbia: "Ant vardo Jėzaus kiekvienas kelis tur klaupiti danguje, ant žemės ir po žeme." Malda, kurios Pats Viešpats Jėzus išmokino Apaštalų ir kuri vadinasi "Viešpaties Malda," prasideda nuo prašymo: "Tėve mūsų, kuris esi danguose, šveskis vardas Tavo." Švč. Panelė savo įkvėptame **Magnificat** šaukia: "Tas, kuris yra galingas, padarė man didžius daktus ir šventas yra Jo vardas." Jėzus Kristus, po savo prisikėlimui, pasakė Apaštalams: "Kurie įtikės, tuos seks tie ženklai: Vardan Mano velnius išvays; naujais liežiuviais kalbės. Žalčius ims; ir norint ką marinantį gertų, neužkenks jiems; ant negalinčių uždės rankas, o bus jiems gerai." Kaip tankiai mės tuos prižadėjimus atrandame įvykusius istorijoje pirmųjų amžių ir misijose tarp stabmeldžių!

Su kokių pasibaisėjimu klausytum, jei kas keiktų arba žemintų savo gero tėvo arba brangios motinos vardą? Jėzus Kristus yra mums brangesnis už geriausį tėvą ir motiną. Jis atidavė už mus Savo gyvybę; atidavė neapsakomoje kančioje; atidavė noriai ir meiliai, kad pelnytų mums amžinąjį gyvenimą Savo dangiškuose namuose. Todėl mes privalome su kūdikiška meile paaugoti Jam savo širdis ir visas sielos pajiegas, su džiaugsmu garbinti Jo Švenčiausį Vardą ir Jį ginti nuo kiekvieno išniekinimo ir pažeminimo. "O Viešpatie, Mūsų Viešpatie, kaip įstabus yra Tavo vardas ant visos žemės."

S.

Katalikiškos žinios.

Chicago, Ill. Jo Malonybė Arcivyskupas Quigley paskyrė Kun. M. Kraučioną Šv. Jurgio parapijos kleboną Džiakonu lietuviškų parapijų Chicagoje; Kun. F. B. Serafiną, Visų Šventų parapijos kleboną paskyrė į komisiją užveizėjimo parapijinių mokyklų vyskupijoje; kun. N. Lukošį į komisiją vyskupijos egzaminatorių.

Seranton, Pa. J.M. Vyskupas Hoban'as paskutinėje kunigų konferencijoje ragino savo dvasiškiją remti geriau katalikiškąją spaudą. "Kiekvienas kunigas, kalbėjo Vyskupas, turėtų parsitraukti tris ar keturis katalikiškus laikraščius ir uoliai rupintis, kad kiekviena katalikiška šeimyna jų parapijose parsitrauktų nors po vieną katalikišką laikraštį." Su pagyrimu atsiliepė ir apie "Draugą."

I Ameriką rengiasi atvažiuoti Tėvas Kazimieras Kuderkevičius, kapucinas, ir padaryti misijas lietuvių bažnyčiose. Lai Dievas jam laimina!

Ryme numirė kardinalas Satolli, kursai jau kelias savaitės atgal sirgo. Velionis kardinolas buvo plačiai žinomas Suv. Valstijose, nes per du metus buvo Washingtono apaštališku delegatu. Mirus popiežiui Leo. XIII, buvo spėjama, kad velionis kardinolas bus išrinktas popiežium. Paėjo jisai iš Valakų bajorijos, buvo labai mokytas ir pats daug rašė ir yra autorium gan skaitlingų ir brangios vertės veikalų.

Neseniai Vienoje (Austrijoje) buvo krikštytos mažiausio sunaus kunigaikščio Leopoldo. Krikšto tėvu sutiko būti šv. Tėvas Pijus X, kursai savo vieton atlikti krikšto tėvo apeigų atsiuntė antvyskupį Granito di Belmonto.

Netoli nuo New Yorko perėjo į katalikų tikėjimą visas protestonų (anglikonų) vienuolynas su savo tėvu perdetiniu Povilu. Iškilmingas priėmimo apeigas atliko New Yorko antvyskupio pasiuntinys, — kun. Juozas Conroy. Vienuolyno įsteigėjas, tėvas Povilas, ketinąs įstoti seminarijon, kad palikti kunigu.

Lapkričio 22 d. 1909 m. Peterburge pašventinta pirma visoje Rusijoje prancuzų bažnyčia. Ant pašventinimo apeigų buvo atėjęs Prancuzijos pasiuntinys ir kiti kairie didieji valdininkai.

IŠ LIETUVOS.

Lietuvos inteligentija riuošiasi pastatyti, 80 metų atgal pasimirusiam liaudies poetui, kun. A. Strazdui paminklą. Tam tikslui pradėta rinkti aukos. Šalip to renkama apie kun. Strazdą pasakos ir anekdotai. p. p. M. Roemeris, L. Didžiulienė, K. Strazdas ir kun. Leikus jau nemaža tokios biografiškos medžiagos surinkę ir viskas tas esą rengiama spaudon. Dabar da atsišaukia per laikraščius Dr. Basanavičius: jei kas žino ką apie kun. Strazdą (Drazdauską ar Strazdelį), ar kokią nuo jo girdėtą dainą, kad prisiųstų šiuo adresu: **Vilnius, Lidski per. N 7.** ...

Radviliškis (Šiaulių pav.) Į Korų sodžių, išsidalinusių šimet į viensėdijas, buvo atvažiavęs žiemiečių viršininkas su matininku, klausė, ar taip padalino, kaip norėjote. Visi pasakė, kad taip. Paskui klausė, kiek kam reikia materjolo į viensėdijas išsikėlti. Visi užsirašė po 25 kelmus rąstų, po 10 porų gegnių, po kapą grebestų ir pinigais po

100 rublių. Už rąstus reikėsią mokėti ketvirtą dalį, pinigų po penkerių metų po išėjimo į viensėdijas per dešimtį metų be procentų sugrąžinti. Kasžin, kam kiek duos. Gavėniškių sodžius taip pat pasidalino į viensėdijas, iš viso du gyventojų.

Šiaulėnų parapijoje prie Polekos dvaro netyčia nusišovė su revolveriu 12 metų vaikas. Revolveris pakištas buvo lovoje po šieniku. Reikia šaunamieji ginklai labiau nuo vakų saugoti.

Jonas Stanislovaitis.
"Vienybė".

Žaiginis. Taip žmonės vadina bažnytkiemį ir grapo Zabielos dvarą Kauno gub. Reseinių apskrįčio, raštuose gi tas bažnytkiemis vadinamas iš lenkiško Žoginie. Miestelio beveik jokio čia nėra: bažnyčia su triobomis kunigo ir bažnyntinių tarnų, dvaro triobesiai, malunėlis, kalvė ir kumečių triobesiai — tai ir Žaiginis. Nuo senobės čia buta gan ruimingos ir išdailintos muro karčemos, kuri iš augšto žiurėjo ant medinių miestelio triobelų ir savo gražumu tesilenkė tik tai prieš paties grapo rumą. Kaip po kitus didesnius dvarus, taip ir čia buvo seniaus degtinės bravaras, todėl reikėjo ir geros karčemos, kur žmonės: sugertų pridirbtą degtinę. Laikui einant Žaiginyje bravaras panaikinta, nuskurdo ir karčema, apiro ir aplūžo, tik tai, palikęs joje gyventi žydėlis primindavo senobės laikus.

Bet karčemos murams lemta buvo susilaukti kitokio paskirimo. Dabartinis dvaro savininkas grapas Karolius Zabiela, nors negivena Žaiginyje ir tik tai retkarčiais čia apsilanko, bet neužmiršta reikalų apylinkės gyventojų. Jam paliepus, karčemos muros liko atnaujintas, išdailintas ir perdirbtas: vienoje namų pusėje patalpinta sankrova vartotojų draugijos, o antroje pusėje įtaisyta mokykla ir mokytojų kambarys.

Ta mokykla liko įsteigta rupesčiu grapienės Jadvygos Zabielenės ir užlaikoma jos kaštu. Mokyklos kambarys šviesus ir augštas, oro vaikams užtenka. Mokyklos rakan-dai padirbti dailiai, negėda butų jie pastatyti ir miestų mokyklose, sutilpti čia gali apie 50 mokinių.

Kadangi miestelyje nėra neialudės, nei kitų panašių lindylių, kur mūsų žmonės sueina "sušilti," grapo paskirta namai, kame įsteigta arbatinė. Čia yra didelis kambarys, ilgi suolai, kur gali žmonės suėję pasikalbėti, čia atliekami kas mėnuo ir susirinkimai vietinio ukės ratelio. Net ir važiuojantiems pro šalį yra kur apsistoti ir sušilti prie stiklinės arbatos. Smagu yra patėmyti, kad ir Lietuvoje randasi ponų, kurie pasirupina ir savo žmonių reikalais. Kaip gi gerai, kad miestelyje nėra nei monopolio, nei aludės, nei "žydėlio:" žmonės, šventadieniais pasimeldę bažnyčioje, tuojaus išsiskirsto, kiekvienas savo keliu. Nematyti čia girtos, negirdėti nei rėksmų, nei muštynių, tarytum visoje apylinkėje girtuoklio nėra.

"Vienybė"

Pašvitinys (Šiaulių pav.) Mikniunų sodžiuje atsitiko žmogžudystė. Pas ukininką F. Kasiušą kulė su garine mašina; pabaigę kulti talkininkai gerai sugėrė alaus. Be

geriant alų sukilo ginčiai. Vienas pusbernį su asočio asa skėlė į galvą Juozui Mačiunui, kuris ant rytojaus ir persiskyrė su šiuo svietu. Kaltininkas suimtas.

Štai ką daro girtuokliavimas!

„Vienybė“.

Liudvinavas (Kalvarijos pav.) Liudvinavo parapija neperdidelė. Žemė gana derlinga, ūkininkai pasiturinti, gana susipratę. Tik ta nelaiminga degtinė! Ji tai išvadžioja juo (vienok ne visi jie tokie) visur: ir po šlykščias pakampes ir po grabes, ir po purvynus bei pusnus. Žiūrėk kada, tai ir tempa kokį net visai pasiturintį ūkininką kur pro antrąsias duris į smuklę (priešakinės, mat, pagal valsčiaus nutarimą, uždarytos šventomis dienomis). Degtinė priveda juos prie duotojo žodžio išsižadėjimo ir prie daugelio negražių pasielgimų.

Nepritinka, vyručiai, degtinei taip pasiduoti!

„Šalt.“

Vilnius. Ministerio apsilankymas. Švietimo ministerio padėjėjas buvo šiomis dienomis Vilniuje ir aplankė vietines miesto įstaigas. Miesto galvai pasakęs, kad švietimo ministerijos nuomone Vilniuje esąs labai geistinas universitetas, bet tuo tarpu negalys būti įsteigtas deliai pinigų ir profesorių trukumo. Kaip jau su Saratovo universitetu būsią visa galutinai užbaigta, tada tik bus galima apie Vilniaus universitetą tikriau pakalbėti. Saratovo universitetas tapo atidarytas tik gruodžio 6 d.

„Šal.“

Simnas (Kalvarijos pav.) Gruodžio 14 d. Simne padidinta jomarkų skaitlius. Pirmiausia buvo penki, dabar gi bus net 24, kas mėnesis du. Tai paūž simniškiai dabartės. Ypač žiemą labai patogus laikas. Darbo nėra, o kiek prasikūlęs, žmogus veža jomarkan, nes pinigų reikia, bet kam, tai neklauskim, kad tik jų daug būtų, reikalų miestelyje visada yra. Ir taip žmonės papratę su reikalais važinėti, kad kitas neapleidžia nei vieno antradienio, nei penktadienio (mat, turgaus dienos), o dabar gi jomarkai sutrauks da daugiau svieto. Šiandien pirmutinis iš jų; žmonių neperdaugiausia, bet sutemus nuo girtų skambėjo miestelis, mat iš didelės meilės pradėjo peštis, kas šitam užkampyje ne naujiena. Taip tat naudojasi mūsų simniečiai jomarkais ir prekyba. O kad raginama prisirašyti prie „Žagrės“, duot 13 rublių savo sankrovai įsteigti, tai pinigų nėra. O antgalo kam čia reikia? Ar negauni ko nori pas žydėlių nusipirkti, gali pasiderėti ir „magaryčių“ gauti ko čia daugiau reikia? Kam reikia tos „šviesos“, kai „šnapselio“ įsitraukti, tai kad ir vidurnaktį šviesu, ir kelias lygesnis, nei duobių, nei purvyno.

Garbė jums, simniečiai, kad palaikote žydėlius ir jų aludes!

„Šalt.“

IŠ LIETUVIŠKŲ DIRVŲ AMERIKOJE.

SO. DEERFIELD, MASS.

— Lietuvių čia esą į 70 asmenų. Jų dauguma gyvena už miesto ir dirba ant savų ar kitų ūkių. Lietuvių—ūkininkų besama 15. Paprastai šitos apielinkės ūkės svogūnus (cibulus) ir tabaką kultivuoja; tuomi ir mūs ūkininkai užsiima. Viriausi lietuviai esąs Juozas Baranauskas, jau prieš 18 metų atkeliavęs; jisai turi didžiulį ūkį ir pienininkyste verčiasi, ir tam tikslui laiko 35 karves. — Esanti čia šv. Kazimiero draugija skaito 40 narių.

Gruodžio 27 d. su dvasiška pagelba vietiniams lietuviams atkeliavo kun. Jakaitis. Norints snieguota audra kelius taip sudarkė, kad pėkšties negalima buvo keliauti, vis-gi lietuvių dauguma pasistengė priimti šv. Sakramentus.

— Panašios misijos pastaromis dienomis buvusios Pittsfield'e ir Northampton'e. Tas vietas pirmiausia privižinėdavo kun. Gričius iš Bostono, tečiaus dabar jam viešinti su asmeniškais reikalais Ryme, ir atsiradus šio vyskupijo naujam darbininkui, tam jau tas darbas ir buvo pavestas.

Gruodžio vidury, kun. T. Žilinskas (Bostono vyskupijos) turėjo misijas Turners Falls'yje. Mat Bostono lietuvių padalinus į dvi parapijas, vietiniai kunigai gali ir aplinkinius lietuvius atlankyti. (Antrosios parapijos klebonu — kun. Krasnickas).

WORCESTER, MASS.

Pastaromis dienomis susitvėrė dvi draugijos. Saldžiausiojo Vardo V. Jėzaus ir ŠŠ. Petro ir Povylo. Pirmoji be apčiuopimų tikslų dar stengsis įpratinti sąnarius pildyti tikybės privalumus. Antroji-gi būsianti taipogi katalikiška, tik daugiau rūpinsis tautiškais dalykais. Pirmosios įsteigimu rūpinosi daugiausiai patsai josios prezidentas — p. Bartkus ir p. Kemežis bei Salaviejus. Kelis kartus taipogi pažadino rašytus kun. Bukaveckas. Šitoji draugija jau turinti 85 sąnarius.

Įsteigimu-gi antrosios draugijos — šv. Petro ir Povilo darbavosi p. Vieraitis su keliais giminėmis; turinti jau 22 sąnarius.

Liktų tiktai palinkėti abiedviem draugijom pildyti savo konstitucijas ir pasisekimą turėtų turėti, tik užėina klausimas: ar juodviejų atsiradimas reikalingas? Tąjį klausimą palieku ištirti žinovams, tik tiek pastebiu, kad juodvi mažai—kuo skiriasi nuo čia nuo seniau gyvuojančiųjų draugijų, ypač-gi draugija šv. Petro ir Povilo. Newark'e rimtai tveriasi suvienyti visas draugijas, čionai-gi kol kas jāsias vien tik veisiama.

— Kai-kurie tikrai katalikiškųjų (bent ant konstitucijos) draugijų ant augštybių stovintieji sąnariai, buvo padarę įnešimus išmesti draugus, kurie koku nors būdu tarnauja bažnyčiai (katalikiškai). Tai-ką, sakytumet pas mus nėra katalikų „pirmievių“!...

Kal.

HARTFORD, CONN.

Kun. klebonas sausio 2 dieną skaitė apie metinį stovį Hartford'o Liet. Šv. Traicės Bažnyčios. Ir taip: dešimtukais ir centas, surinktais laike mišių atėjo \$1.033,15, randomis už namą ir bažnyčią \$323.00. Diecezališkų kolektų \$49.20, extra kolektų per metus \$145,95. Velikiniam laike už 666 asmenis \$1098,90, pavienis su rasite \$1.00. Likę nuo 1908 metų \$17.65. **Viso \$2668,83.**

Išlaidos: Algoms \$392.50, nuošimčiais \$97.10., kuras, aliejus, žvakės \$44.74, Cathedralicum \$48.75, Diecezališkų \$49.20. Plumbieriui \$6.90. Taksai už vandenį ir gatvę \$18.79. Visoki darbai, malavonės ir tt. \$44.17. Apsaugojimas nuo ugnies \$49.60. Užbaigimas mokėti Bažn. skolą \$2000.00. **Viso labo išlaidų \$2666.75.** Šiems metams liko \$2.08. Šliubų per metus buvo 18. Maišytų šliubų nebuvo. Krikštų 27. Velikinę atliko 666. — daugiau negu Hartforde yra gyventojų, kurių yra 80 šeimynų ir 450 žmones drauge su vaikais. Šiemet daug gerų bažnyčios prietelių dėlei bedarbės, persikelė į Manchesterį, bet tai pogi atvyko nauji lietuviai, o bažnyčia sulyginant su pernai metais pelnė \$296.53 ir 7 šliubus, tik 6 krikštais mažiau turėjo. Mirė tikrai 5.

Pinigiškas parapijos stovis užtektinai geras: nėra skolų, notų prieš Bažnyčios savastį. Savastis verta 10 tukstančių ir yra geriausioje vietoje 41 Capitol Ave., Žemiaus pasirašęs išreiškė širdingą linkėjimą, kad Augščiausias suteiktų Hartford'o lietuviams dvasišką vadovą, kursai galėtų dėl savo brolių ant vietos darbuoties.

Kun. kleb. J. Žebrius.

WILKES-BARRE, PA.

Vietinės žinios.

Sausio 3 d. užsidegė salionas A. Genio, ką ant 13 S. Pennsylvania ave. Gaisras prasidėjo 4 valandą išryto, kuomet dar visi miegojo tik viena tarnaitė buvo atsikėlus ir trusėsi virtuvėj, pamačius gaisrą tuojaus puolėsi duoti žinią šeimyninkams, kurie iš miegų pašokę ir nusi-gandę, sunkiai galėjo orientuoties. Ugnelė greit platinosi ir visas namas patvino dūmais. Greit buvo duota žinia

Praeitą savaitę "Grand Jury" pradėjo laikyti savo posėdžius ir tyrinėti visokius kriminališkų dalykus. Šią savaitę prasidės Kriminališkojo Teismo posėdžiai ir tęsis per tris savaites. Abu teismu nemažai turės darbo, nes tarp vietinių gyventojų atsiranda daug nesutikimų, su kuriais turi kreipties teisman.

Juozo Mikelionio namuose didelis džiaugsmas ir laimė, nes ant Naujų Metų apsilankė garnys ir paliko dvejetą drutų ir gražių vaikučių. Tėvas dirba anglių kasyklose Midvalej.

Seniai jau Wilkes-Barre's lietuviai jautė stoką gero lietuvių bučerio. Dabar, rasi vietiniai lietuviai galės pasidžiaugti, nes iš Shenandoah atkeliavo lietuvis Čarneckis ir uždėjo bučernę ant 216 E. Market St. Sekančią savaitę jo bučernė bus atidengta.

Sausio 3 d. š. m. sekanti nauji viršininkai užėmė savo vietas: Teisėjas John M. Garman, žmogus gerai apsigaisrininkams, kurie pribuvę tuoj ir užgesino ugnelę. Nuostolių bus apie 300 dol. Gaisro priežastis dar neišaiškyta. Laimė, kad dar viskas pasibaigė tik išsigandimu ir kinkų "drebinimu."

žinęs su lietuviomis. District Attorney (prokuratorius) J. H. Williams, už kurį veik visi lietuviai atidavė savo balsus. Jo assistentais bus advokatai: Evan C. Jones, Andrew Hourigan ir John Menovsky (slavokas). Prothonotary Thomas M. Powell.

Per Naujus Metus umu laiku persikeistė oras ir tasai sniegas, ką per kalėdas taip baugino žmones sutirpo. Pas-kui vėl staiga ėmė šalt, taip kad pastarose dienose baugu išeiti į miestą, nes slidu ir labai lengvai gali žmogus par-pulti r net susižeisti.

Tapo suimti anglekasių egzaminuotojai John Bevan ir Robert Watkins už tai kad neteisingai išdavinėjo paliū-dijimus norintiems gauti darbą kasyklose. Pasirodo, kad jiedų nuo seniai taip elgiasi ir tik dabar susekus jų darbą tapo suimti. Ačiu neteisingai išduotiems paliudijimams į kasyklas patenka daug žmonių visiškai nemokančių dirbti, per ką atsitinka tankus sužeidimai ir net užmušimai.

IS AMERIKOS.

Jeigu valgomieji daigtai vis eis brangyn, kaip per paskutinius penkis metus, tai dar už kelių metų, arba ir greičiau, pusė gyventojų Suv. Valstijų vaikščios alkani, nupliše.

Negalimas daigtas, kad darbininkas, uždirbantis per dieną dolerį ir pusę ir tai nevisuomet, ir tai dar apsunkytas šeimyna, įstengtų mokėti už mėsos svarą 25c., dolerį už bulvių bušelį, nuo 35 iki 45c. už sviesto svarą, nuo 38 iki 46c. už kiaušinių tuziną. Visuose laikraščiuose pilna skundų ant brangumo, visi skundžiasi, kad tai yra nepakeliama našta. Valdžia atkreipė atydą į tąjį pabranginimą, ekonomistai džiiovina sau smegenis, iš kur paeitų tasai brangumas, bet darbo žmogus jaučia tik tą, kad jį kas tai begėdiški apvagia, kad jam iš burnos ištraukia paskutinį duonos kasnį ir jo šeimyną paveda bado globon.

O juk tą brangumą užtraukė, nė neužderėjimai, nė tvanai, nė perdidelis gyventojų skaitlus, nė žemės stoka, nes kasmet Amerikoje buna puiki rugiapiute ir net siunčia daug maisto kasmet į Europą; fermeriai vagonais siunčia jaučius, karves, avis ir tt. į skerdyklas; krautuose milijonai mesos svarų, milijonai tuzinų kiaušinių ir sviesto bėkų ir daugybė kitokio maisto stačiai pusta, bet viskas neina pigyn, tiktai brangyn.

Kaip ilgai tęsis toksai dalykų stovis, sunku pasakyti, nes ir išnaudojamų darbininkų kantrybė taipogi turi rybas.

Straikuojančių siuvėjų—merginu New Yorke buvo visuotinas susirinkimas, kuriame vadovavo keletas socialistų. Ačių įsikišimui kelių įtekmingu ypatų, kaip, ve, milijonerės Onos Morgan ir kitų, kurie paėmė arti prie širmies dalyką išnaudojimo mergaičių — straikas būtų baigsis ir tai geron straikuojančiųjų pusen. Bet įsimaišė socialistai, kurie kviečia mergaites tęsti kovą su darbaviais ir jeigu prisieitų tai ir peilius naudoti.

Vieta, kurią užėmė socialistai straike siuvėjų New Yorke, stengdamiesi išnaudoti siuvėjų protestą savo partiviškiems tikslams, dar kartą aiškiai parodo, kad jiems nerūpi tikra žmonių gerovė, tik jų pačių gerovė ir kelimas kuodidžiausio triukšmo.

Noroms nenoroms lenda klausymas, kodėl Amerikoje daugelis straikų nenusiseka? Kodėl per tiek metų darbininkų buvį pagerinimas nenužengė nė trupinėlio priekyn? Visa kaltė puola netik ant kapitalistų, trustininkų, bet ir ant vadų, tų tribunų, kuriems labiau rūpi ilgiau užlaikyti dabartinę tvarką, nes drumstam vandenyje lengvau gaudyti žuvis, ir šaukiant, kad išnaudoja, kas ištikrųjų yra, muilyt nesusipratusiems akys, kad patį gyvena tik dėl tyros idėjos meilės. Seniai jau žinoma ta ideja, kuri prasideda ir baigiasi kišeneje, nes priežastim veik kiekvieno nenusisekusio straiko buvo vadų "socialistų" parsišdavimas kapitalistams.

POLITIŠKA PERŽVALGA.

NICARAGUA.

Nepaisant į tai, kad Zelayja atsisakė nuo prezidentūros, kova tarp revoliucionierių ir dabartinio prezidento Madriz'o — tęsiasi. Revoliucionieriai dėlto nepadedą ginklų, kad Madriz'o išrinkimą skaito neteisingu, nes jį nerinko visa tauta, kurios didesnėji dalis yra generolo Estrados kariūmenė.

Prezidentas Madriz, išpradžiu gan energiška rengėsi į kovą su revoliucionieriais, net kai-kurias reformas pervedė valdžios kariūmenė, bet dabar abejoja, nes revoliucionieriai visa savo spēka traukia ant Nicarcaguos sostapilės.

ANGLIJA.

Visoj Anglijoje virte-verda, nes prasidėjo priešrenkamoji agitacija. Apart geriausių kalbėtojų, dirba daugybė mažesnės vertės agitatorių. Visoj šalyje yra daromi mitingai ant gatvių kerčių ir svetainėse. O kad greit baigsis priešrenkamoji agitacija, tai priešininkai stengiasi sutrempti viens kitą iškalbingumu, daugybe argumentų, mitrumu....

Konservativiški laikraščiai plačiai aprašinėja Balfour'o kalbą, kurioje jis labai kritikavo liberalus, už tai kad anie nesirūpina padidiniu Anglijos laivyno. Tasai apkaltinimas, anot konservatorių, yra svarbiausiu, dėl kurio liberalai turėtų pralaimėti.

AUSTRIJA.

Austrijos parlamentas jau antri metai, kaip negali veikti kaip reikiant dėl tautiškų ginčių, kurie jame kartkartėmis kyla tarp slavų ir vokiečių. Susidariusi neseniai slavų sąjunga Austrijos parlamente reikalauja pilno suliginimo slavų teisių su vokiečių, kurių tėra Austrijoje tik trečdalis, o jie lig šiol visą valstiją valdė. Slavų sąjungoje vadovauja čekai ir jie yra arčiausi vokiečių priešai. Kad vokiečiai neduoda čekams reikalaujamų teisių, jie ima kelti riaušes parlamente, trukdydami atstovams darbuotis. Gruodžio 6 d. visą parlamentą trukdė čekų atstovas Kotliarz, kalbėdamas parlamente per ištisas 13 valandų, po jo kalbėjo kitas čekas apie 6 val. ir tt.; visos kalbės tęsėsi be pertrūkio keturias dienas ir tris naktis t. y. 86 val. Čekų ir kitų slavų atstovai pasikeisdami sedėjo parlamente dieną ir naktį, kad jo negalima būtų uždaryti: vieni klausė kalbėtojų dieną, kiti naktį. Kad kalbėtojai galėtų nuryti nors gurkšnį kavos, arba užsikąsti, kiti plūdavo triukšmingai per kelias minutes. Daugelis atstovų čiapat parlamente ir nakvodavo. Itapogi turėjo pasikeisdami budėti ir parlamento pirmininkų atstovai, lygiai kaip ir ministerių pasiuntiniai. Pagalios visiems nusibodo toji liežiuvų karė ir didesniųjų partijų atstovai nutarė tuos ginčius pertraukti, suteikus pirminkui didesnę galę, idant galėtų suvaldyti trukdančius darbą.

Pavizdingas vyras.

"Nesuprantu — sako p. Jautaitis, — ko tie žmonės taip skundžiai, kad mesa brangi! Mūs namuose yra trylika asmenų, o pusantro svaro mums visuomet užtenka ant pietų. Mano žmona mėsos nemegsta ir nevalgo, dvi tarnaitės gali apsieiti be mėsos ir ką kitą sau pasigaminti, vaikams nesveika mėsą valgyti, taigi jos negaus, mangi pusantro svaro visuomet užtenka!"

Mūs Dilgelaitis, nors pinigų mėgsta be saiko, Ir visokeriopos rūšies prekes pas save užlaiko, Priminus Judošių, nublanksta, aš, sako, galečiau... — O, aš — sako — kur kas daugiau išderėčiau.

S. L. R. K. A. Reikalai.**ATSIŠAUKIMAS IN S. L. R. K. A. NARIUS.**

Girardville, Pa., Sausio 6 d. 1910.

BROLIAI:—

S. L. R. K. A. Centro Komitetas per savo susirinkimą Newarke, N. J. gruodžio 15 d. 1909 m. suspendavo kasierių G. Laibinį už neišmokėjimą posmertinių

Rinkyte naują kasierių, o kur negalima padaryti kuopų mitingo, paduokyte balsus nors kuopų viršininkai.

Balsus reikia siųsti sekretoriui iki Sausio 15 d. 1910.

Pinigus kuopos privalo laikyti pas save, kol nebus aprinktas naujas kasierius.

KUN. S. PAUTIENIUS, Prezidentas,

REIKALĖ KASIERIAUS.**Gerbiami Nariai S. L. R. K. A.**

Meldžiu paklaustyti priežaščių, dėl kurių Centro Komitetas suspendavo kasierių G. Laibinį:

1). Kasierius G. Laibinis atsisakė suvisai duoti atskaitas iš stovio kasos, kada prezidentas asmeniškai nuvažiavo pas G. Laibinį ir reikalavo atskaitų, tai Laibinis pasakė, kad atskaitų neduos, o jai kas nori žynoti kaip knygos kasos stovi, tai tegul ateina ir pažiuri.

2). Priima pinigus nuo kuopų, o pakvitavonių negražina, taip-gi negražina pakvitavonių Centro Sekretoriui.

3). Posmertinės nemoketos nuo trijų mėnesių, žynoma, kuopos pyksta ir teisingai.

4). Čekius išduoda, o banke pinigų neturi, taip kad bankos atmėta, daro kaštus ir gėdą visai organizacijai.

5). Dailės Draugijai ir šiandien pinigai neišsiusti, nors komitetas jau 4 ar daugiau mėnesių jam paliepė.

Aišku tatau Broliai, kad G. Laibinis nepildė konstitucijos, seimo nutarimų ir komiteto pareikalavimų. Toks pasielgimas kasieriaus daro didelę skriaudą mus Garbiai Organizacijai ir mano privalumu buvo pranešti tai visiems Broliams ir paklaustyti Jūsų balsų.

I kandidatus Centro Komitetas neperstatė nė vieno, kad visi Broliai gautų balsuoti kaip nori be jokios prievarios.

Ant paskutinio Seimo buvo kandidatais K. Radzevičia ir S. Paukštys ir jei kuopos sektų delegatų nuomonę, tai pasiliks kasierium vienas iš dviejų.

Rinkimų rezultatai pagarsysime per "Katalią" ir "Draugą" taip, kad apie 30 Sausio bus viskas užbaigta ir našlaičiai gaus posmertinės su per maldavimais.

Su didžiause pagarba dėl visų Brolių

Kun. S. Pautienius, Prez.

LIETUVIŲ DAILĖS DRAUGIJA.

Vilnius Gruodžio 7 d. 1909 m.

Guodotinai Susivienijimo Lietuvių R.-Katalikų Amerikoje Centraliniai Valdybai.

Gerbiamieji Tamstos!

Nusprendimu XXIV Seimo Clevelande buvo paaikuota nuo S. L. R. K. A. Liet. Dailės Draugijai Vilniuje

apie 100 dol., arba tikriaus likusieji nuo kitų paskyrimų tautiški centai. Kadangi tų pinigų iki šiol L. Dail. Draugija neapturėjo, o galimas daiktas, kad Gerb. Valdyba nežino tikro adreso, kuriuo priderėtų juos siųsti, todėl labai meldžiame tuos paaikuotus centus prisiųsti šiuomi adresu: **P. Sofija Gimbutt**, "Liet. Dailės Draugija," Vilno, **Preobraženska 9—1.**

Liet. Dailės Draugijos Pirmininkas

A. Žmuidzinavičius.

Sekretorius **Z. Gimbutaite.**

KUN. S. PAUTIENIUI,
Girardville, Pa.

Gerbiamas Kunige!

Kunigas Jonas Žilinskis išvažiudamas Europon pavedė man rūpinties Fondu vadovėlių leidimo, tad tame reikale su šiuom laišku prie Jūs ir kreipiuosi. Dalykas tame:

Susivienijimo Lietuvių Rymo Katalikų Amerikoje pastarasis seimas į minėtąjį Fondą paskyrė \$300 iš Susivienijimo izdo. Susivienijimo izdininkas per kun. Kaupą atsiuntė bankos čekį vertą \$300 ir auka buvo pagarsinta laikraščiuose. Bet neilgai laukus banka sugrąžino atsiųstąjį čekį ir todėl tie 300 dol. dar nėra išmokėti. Apie tai Jums rodosi pirmiaus rašė kun. Žilinskis o vėliaus Fondo izdininkas p. Čeplikas, bet ant tų rašymų negauta nė atsakymo nėgi pinigų. Jeigu iki 1 dienai Vasario mėnesio negausime paaiškinimo, tad būsime priversti per laikraščius S. L. R. K. A. auką atšaukti.

Pasitikėdamas jog Tamista kaipo pirmininkas S. L. R. K. A. pasistengsite pirma laiko apginti Susivienijimą nuo bereikalingu kalbų ir tą klaidą, kuri radosi paeina iš izdininko pusės, atitaisyti, liekuosi su pagarba

V. S. Jokubynas.

Dieną 9 Sausio 17 Kuopa S. L. R. K. A. Wilkes-Barre turėjo bertaininį mitingą.

Daug buvo kalbėta apie S. L. R. K. Amer. kasierių G. Laibinį. 17 kuopa jau seniai (Spalio m.) reikalavo, kad Centro Komitetas paskirtų kitą kasierių, nes p. Laibinis ne tik ką posmertinių neišmoka, bet ir atskaitų neduoda. Per tai kyla kuopose neužsiganednimai, o Chicagos "Katalikas" griebiasi šlykščios insinuacijos meluodamas, buk Susivienijimo pinigai einą ne Susivienijimo, bet kokiems pašaliniams reikalams.

Tegul kasierius išduoda kas bertainį atskaitą, kad kuopos matytų kur eina Susivienijimo pinigai, tuomet "prietelių" iš "Kataliko" insinuacijoms niekas netikės.

Todėl 17 kuopa pripažino, kad Centro Komitetas, suspenduodamas G. Laibinį dabartinį kasierių, gerai padarė. Galutinai nubalsuota, kad Silvestrą Paukštį iš Edwardsville, Pa. kaipo prakilnų tautietį, išrinkti naujuoju kasierium, o jei iš šalies rinkti negalima, bet reikia rinkti vieną iš Centro Komiteto, tai Kun. S. Pautienį, dabartinį prezidentą.

K. DELTUVA,

Kuopos sekretorius.

DRAUGAS

KATALIKISKAS LAIKRAŠTIS
PASVĘSTAS AMERIKOS LIETUVIŲ KATALIKŲ
REIKALAMS

Eina kas savaitė iš Wilkes-Barre, Pa.

Kaina: metams \$2.00, pusmečiui \$1.00, trims mėnesiams 50 centu. Europoje ir kitur \$3.00

Adresas:

"D R A U G A S",
314 E. Market Str. Wilkes-Barre, Pa.

Raštus ir korespondencijas reikia siųsti pas:

REV. A. KAUPAS,
64 Church Street, Pittston, Pa.

Su visais reikalais reikia kreipties šitokiu antrašu:

"D R A U G A S"
JOHN S. LOPATTO, Manager,
314 East Market Street, Wilkes-Barre, Pa.

"D R A U G A S"
(THE FRIEND)

WEEKLY, published at 314 E. Market St. Wilkes-Barre, Pa.

Subscription: \$2.00 a year, \$1.00 six months, 50 cents three months.

Rates of Advertising on Application.

REDAKCIJOS PASTABOS.

New Yorko naturalinės istorijos muzėjuje yra skyrius, pašvęstas Darwin'o atminčiai. Randi jame kailius kelių beždžionių ir kitokius dalykelius rodančius neva, buk žmogaus pratėviu buvo šimpansų ir gorilių artimas giminietis. Padėti muzėjuje kaulai, nėra, žinoma, žmonių pratėvių palaikai, nes kaulų nei kitokių palaikų tokių beždžionių, iš kurių sulyg bedievių mokslo atsiradę žmonės, ligšiol niekas niekur matęs, ir Darwin'o skyrius tik tai klaidina apie tatau dėlto, kad atsiminime apie, perskaite William'o J. Bryan'o nuomonę apie Darwin'o teoriją.

Kai-kurias ištraukas iš Bryan'o kalbų perpasakojame iš "Literary Digest" (Dec. 11, 1909.)

Sakyti, buk žmogus peina iš beždžionės — Bryan'o nuomone — labai pavojinga, nes eiti galima į vieną arba ir į kitą pusę: iš beždžionės arba į beždžionę. Pradėjus klausinėti, kas kuo pavirto: ar beždžionė žmogum, ar žmogus beždžione, yra vistiek, ką pasakyti, kad žmogus esąs patobulintoji beždžionė, o beždžionė nupuolusis žemyn (degeneruotas) žmogus.... Kas gali užginti, kad

kvaili žmonės ejo vis kvailyn ir kvailyn, kol iš jų nepasidarė beždžionės? Juk, kad beždžionės išeina iš pakvailusių žmonių, daug lengviau prirodyti, nekaip tvirtinti, jog beždžionės pamaži gavo tiek proto, kad pradėjo save vadinti žmonėmis! Darvinistai sako, kad beždžionė yra senesnė už žmogų, bet beždžionė pasiliko beždžione, o žmogus juk stovi kas-kur augščiau: jisai — nebeždžionė — sutvėrė stebuklingą civilizaciją, kurią regiame aplinkui.

Ir iš kur atsirado gyvybė ant žemės? Darwin'as mokina, kad gyvieji sutvėrimai kilo iš mažo gemalo, kursai apsiereiškia žemiausiai stovinčiame sutvėrimelyje; tie sutvėrimeliai vis platojėsi ir platojėsi, kol iš jų nepasirodė įvairūs gyvi daiktai, kokius dabar matome. Bet iš kur atsirado pirmasis "gemalas"? — Čia tai taip vadinamųjų "mokslo vyrų" nuomonės pasidalinusios: vieni sako, kad jisai tapęs atneštas nuo kitos planetos, — kiti, kad atsiradęs pats iš savęs arba išnetyčių. Pirmąją teoriją, esą, priimti saugiau, nekaip antrąją, nes jeigu kokia planeta užnešė gyvybę ant žemės, tai tegul sau žinosi: niekas už tatau ant jos nepyksta! — bet jeigu gyvybė atsirado ant žemės pati iš savęs, tai tuojau kyla klausimas: dėlko jina dabar nustojo rasti pati iš savęs? kas jai pasidarė?... Apmąsčius tuos dalykus, vis išmintingiau yra tvirtinti, kad Dievas sutvėrė žmogų tokiu, kokiu jisai dabar yra, nekaip sakyti, buk žmogus išsiplėtojo iš gemalo, kurio niekas nematė, ir apie kurį niekas nežino, iš kur, kada ir kaip yra atsiradęs ant žemės.

Bryan'ui nepatinka dar kita Darwin'o teorijos pusė. Teorija mokina, kad viskas ant žemės tobulinasi per kovą stipresniųjų gyvių su silpnesniaisiais: stipresnieji mokina silpnesnius, jų vaikai gauna tėvų stiprybę ir vėl kaujasi tarp savęs (drutesni apveikia menkesnius) ir tt. Taip, mat, viskas tobulinasi, kyla augštytyn — žodžiu, eina tas procesas, kurį priprasta yra vadinti, evoliucija. Bet kovoti — vis tiek, ką liepti didesnei ir stipresnei kruvai išmušti mažesnę ir silpnesnę burelį. Sveikas protas negali priimti tokio mokslo. Žmonių evoliucijoje sveria daugiau dvasiškos, nekaip kuniškos galybės. Ne neapykanta gimdo progresą, pažangą, išsiplėtojimą, bet meilė. Juk viešpatijos pradėjo tobulinties, sparčiau žengti paakiui tik tuomet, kuomet pradėjo mesti šalin pavydus ir neapykantas, o jų vieton ėmė laikyties daugiau broliškosios meilės įstatymų!....

Turinčiam sveiką protą žmogui sunku nesutikti su Bryan'u. Juk kur kas geriau laikyti save sutvėrimu be galo galingos ir išmintingos Esybės, nekaip ieškoti savo pradžios beždžionėje, apie kurią nežinia nei kaip jina išrodė!

Apie evoliuciją katalikų mokslo šviesoje bus atskirame straipsnyje.

Dabartinis Vilniaus vyskupijos valdytojas, apaštališkasis vikaras Michalkevičius, kilus gandai, kad busias paskirtas Vilniaus vyskupu, apskelbė viešai, kad nenorįs ts garbės, nes neturįs vyskupo privalumų. Retas tai nušizeminimo apsiereiškimas, už kurį gerbiamamjam prelatai garbė!

Centro Komitetas S. L. R. K. A. savo susirinkime, laikytame Newarke 15 d. gruodžio, suspendavo kasierių, p. Gabri Laibinį, už nemokėjimą mirtinių. Kun. Pautienius paliepė kuopoms rinkti kitą kasierių. Susivienijimo istorijoje tai prmas atsitikimas. Kiek mums žinoma, p. Laibinis buvo labai susirgęs ir, žinoma, negalėjo atlikti savo priedermių atsakomai.

Kalbos reikaluose.

Daugumas lietuvių jau seniai protestuoja prieš laikraščių ir knygų leidėjus už kalbos darklymą. Bet tų protestų visuomenė negirdi, nes redakcijos visados siunčia juos į gurbą. Tikėjomėsi, kad, atgavus spaudą, pamatysime Lietuvos laikraščiuose gryną, nesuterštą lietuvišką kalbą. Kur tau! ir tenai ta-pat. Kalbos valytojai meta laukan grynus lietuviškus žodžius ir jų vieton tupdo nukaltus, nesuprantamus. Nusipirkusiam knygą arba paėmusiam laikraštį išrodo taip, lyg nusipirktum sviesto valgyti, o jame rastum daug biaučių vabalų.. Ypač temytinas slaviškųjų žodžių neapkentimas. Paimkime kad ir žodį "svietas". Išmetė jį net iš maldaknygių ir jo vieton įdėjo "pasaulį," kursai reiškia visus daiktus, kokie tik yra ant žemės: žmonės, paukščius, žverius ir negyvus sutvėrimus, kuomet "svietas" reiškia tiktai žmonės. Todėl negalima sakyti: "Avinėli Dievo, kursai naikini griekus pasaulio," nes tatai reikštų, kad Avinėlis Dievo naikina ir gyvulių prasikaltimus....

Žodis "svietas" nėra slaviškas. Mokslo vyrai pripažįsta, kad jisai paeina iš vieno kamėno drauge su slavių "sviet," "svet," "swiat" (lietuvių ir slavių pratėviai žiloje senovėje kalbėjo viena kalba). Juk niekas nesake, kad "žemė" yra kilusi iš lenkų "ziemia," "šventas" — iš "swięty," "pilnas" — iš "pelny," "pildyti" — iš "pelnic"!

Ir vėl: rengiama išmesti iš lietuvių žodyno "pakutą." Tasai žodis yra grynai lietuviškas ir reiškia paraginimą kuniškų ir dvasiškų jausmų. Pavyzdžių, mokina **pakutena** savo vaikutį, kad pasijuoktų. Iš žodžio gelbėti turime **pagalbą**, iš pasakyti — **pasaką**, iš atlyginti — **atlygą**.. Iš pakutenti išeina **pakuta**. Dvasiškoje prasmėje pakuta reiškia paraginimą, kad žmogus pradėtų vesti geresnį gyvenimą, kad gailėtusi už savo nuodemes ir darytų savo artimui atlygą.

Poteriuose vieton "žyvato" geriau tikėtų "gyvonis."

Laikraštinių suvažiavimų reiktų nutarti išmesti visai visokus "tulus," "selvartus," "velionius," "sielas" ir kitokius nesuprantamus žodžius.

Skaitome pagarsinimuose: "turime labai gražios popieros gromatoms rašyti." Tai reiškia tartum gromatos turi gyvybę, ir joms yra reikalinga popiera rašyti. Reikia sakyti: "turime parduoti labai gražios popieros gromatas rašyti." Taip-pat reikia sakyti ne "jis pasišventė Dievo tarnavimui," bet "pasišventė Dievui tarnauti."

Negerai ir-gi sakoma ir rašoma paskui Kriaušaitį: "žiurėti į žmogų, kalendorius šiems metams." Prielinksnis "į" reiškia, kad veiksnio darbą eina į vidų. Tai-gi galima kalbėti į žmogų, bet žiurėti į žmogų negalima, nes kaip žiurėsi į žmogaus vidurį? Prielinksnis "ant" reiškia, kad kas norints yra veikama ant viršaus. Knyga ant stalo, lietus liją ant žmogaus, ko žiuri akis išvertęs ant žmogaus? ir tt. Kalendorius šiems metams reiškia, kad šie metai yra gyvi ir jiems yra reikalingas kalendorius. Geriau būtų sakyti: šių metų kalendorius arba kalendorius dėl šių metų.

Vargoninkas nupirko kirvį ledams kirsti, — reikia sakyti: "ledus kirsti." Duona bus pietums — negerai. Reikia sakyti: "bus ant pietų," nes duona yra žmogui, ne pietums. Evangelija pirmaijai advento nedėliai reiškia kad evangelija bus skaityta ne žmonėms, bet nedėliai.

Paduodu tik žiupsnelį klaidų, kurios neduoda mūsų literaturai kilti augštyr ir raštus daro nesuprantamais. Priduriu dar, kad nosinės raidės mūsų statrašė yra tiek reikalingos, kiek šuniui penkta koja.

Antanas Banaitis.

Redakcijos Priešas:— Abejojame apie teisingumą išvadžiojimų apie "pakuta" ir "gyvonį," bet spauzdiname šitą raštelį, dėlto kad netikrumas rašybos ir kalbos slogina lygiai skaitytojus, kaip ir raštininkus. Lai komisija sutvarkyti kalbos ir rašybos dalykus kuoveikiausiai apskelbia savo darbo vaisius!

DĖLEI LAIKRAŠTININKŲ SUSIVAŽIAVIMO.

Sumanytasis Amerikos lietuvių laikraštinių susivažiavimas, belaukiant, vis kada nors įvyks, nes, kaip rašė "Katalikas", tą sumanymą visi laikraščiai mielai priėmė. Kaip nusiseks tas susivažiavimas, ar gerai, ar blogai, vis viena, bus svarbi naujiena ne tiktai Amerikos lietuviams, bet ir Lietuvos tautiečiams; bus netik naujiena, bet ir gražus pamokymas ateičiai, duokim jei Lietuvoj sumanytų panašų susivažiavimą, arba kad ir čia pat, Amerikoje, reikalui atėjus, šitoki susivažiavimą pantrintų. Lietuvių laikraštinių susivažiavimas Amerikoje, kaip išvysime, labai reikalingas dėl kai-kurių priežasčių, o jei yra reikalingas, tai apie naudą, kokią gali atnešti visuomenei ir Lietuvai, toks, gerai įvykęs susivažiavimas, nei abėjoti nereikia.

Tai-gi pažiūrėkim, dėl kokios priežasties ir iš kokio atžvilgio laikraštinių susivažiavimas yra reikalingas.

Kiekvienas, kuris arčiau apsipažinęs su lietuvių laikraščiais išleidžiamais Amerikoje ir Lietuvoje, pasakys, kad Amerikoje išeinantieji laikraščiai gerokai yra alikę užpakaly nuo išeinančių Lietuvoje, kur vos keli metai jie spėjo pasirodyti, nes, kaip žinoma, rusų valdžia netik ten neleido jų spauzdinti, bet ir skaityti buvo uždrausta, vienok per tą porą metų nemažai jų pasirodė ir yra gana užtektinai aprūpinti viskuo. Tai vis ačiu darbštumui ir pasišventimui tautinių lietuvių savo Tėvynės kulturai ir

jos švietimui. Atlikimas Amerikos lietuvių laikraštijos, arba užsilikimas ant vienos vietos, kyla iš dviejų priežasčių: viena, iš apsileidimo ir noro daryti iš leidžiamųjų laikraščių "biznį"; antra, turbūt iš priežasties jų daugumo. Juk čia, kur lietuvių septinta ar aštunta dalis, negu Lietuvoj, išeina beveik tiek, kiek ir ten. Tokiu būdu nei vienas negali turėti užtektinai skaitytojų, bet kad laikraštis nemirtų, leidėjai turi daryti ekonomiką su savo laikraščio leidimu įvairiais būdais, visai jį nuskriaudžiant, bytik sau neturėtų nuostolio, arba kad ir kišeniuje šiek-tiek liktų. Jau neveltui Kauno "Drag-ia", neatmenu kuriam numeryje, visus Amerikos lietuvių laikraščius iškritikavo; esą jie leidžiami vien dėl amerikieškojo "biznio", o reikalais visuomenės mažai ką tesirūpiną; pagyrė tik vieną "Lietuvos" spaustuve, kaipo švariausiąją. Ta "Draugijos" kritika, jei nevisai, tai nors iš dalies yra teisinga. Paėmus į rankas Amerikoje spauzdiną laikraštį, nemalonų jį žiūrėti; popierius praščiausias, kitų forma neatsakanti, visokie "šleikštus" apgarsinimai "stebuklingų" daktarų ir vaistų ir kitokie išnaudojanti ir tamsinanti, jau be to, tamsią visuomenę. Viskas atstumiama nuo savęs akį. Ne geresnis už paviršutinę formą ir pats turinys. Tankiai, pristigę gerų raštų (ir kaip nepristigos, jei rašytojams nesinori arba negalima atlyginti), kiša, ką tik papuola, bytik užkimšti didelės laikraščio skiltis. Kalboje rasi daug barbarizmų, daugiausia amerikanizmų, ypatingai apgarsinimuose, kurių redakcijos kartais nepataiso, patalpintų taip, kaip parašyta kokio amerikiečio nuosavia ranka. Lietuvos laikraštijoje to jau nematysim. Popiera, ypatingai saviraščių, gera, išvaizda graži, pritraukianti prie savęs akį, turinys naudingas ir užimantis; gali perskaityti vieną ir antrą sykį, nenusibos, o perskaitęs ir surinkęs visus numerius visų metų, galima duoti apdaryti ir pasigaminti sau puikią dovaną ir gražią atminti. O iš Amerikos laikraščių kas? Dėl blogos popieros, šleikštumo apgarsinimų šviesesnis lietuvis nepanorės apdaryti; jis greičiau nuo jų norės nusikratyti, ir kaip juos apdarysi, kad sykį perskaičius suplyšta. Iš lietuvių laikraščių vienas "Draugas" forma ir turiniu artimesnis Lietuvos laikraščiams.

Tai tokios priežastis atsilikimo mūsų laikraštijos, dėl kurios pastumėjimo priekyn reikalingas Amerikos lietuvių laikraštinių susivažiavimas. Bet dar neviskas. Visi žinome, kad kai kurie laikraščiai spauzdina savo lėšiomis knygas. Jų darbo negalima girti (?—Red.). Dar būdamas Lietuvoje, girdėjau pasityčiojimą iš Amerikoje išleistųjų knygų. Daugelis čia rašo, ar verčia, ar išvertę prisivaina sau svetimą veikalą, o laikraštis spaudžia jį vien dėl "biznio," apie naudą, kokią kiekviena knyga privalo atnešti skaitytojui, tankiai užmiršta, by tik uždėti ant jos gerą kainą, o paskiau piršti visuomenei, kad pirkėtų. O kiek tų šlamštų randasi tarp Amerikoje išleistų knygų! Daug geriau būtų, jeigu išleistų laikraščių ir knygų mažiau, bet geresnių, naudingesnių; jei ką kas pirkėtų, žinotų už ką pinigų moką. Vieton praleisti centą ant nereikalingų šiukšlių, galima geriau užmokėti brangiau už koki gerą laikraštį ar knygą. Jei laikraščius iš-

eitų mažiau, bet naudingų, užsiėmusiu visuomenės svarbiais reikalais turiniu, su gražia, malonia išvaizda, turėtų daugiau skaitytojų, pasigerintų medžiagiškas jo stovį. Tada nebereiktų matyti šlykščių apgarsinimų, blogo popieriaus, arba tam, kuris skaito keletą laikraščių, nereiktų skaityti tų pačių žinių, dabar nuolat atsikartojančių kiekviename lakraštyje.

"Katalikas" pamatęs tą viską, sumanė Amerikos lietuvių laikraštinių susivažiavimą, turėdamas vis koki gerą tikslą, kurį turbūt neužilgo pamatysime. Kaip jau matėm viršui, laikraštinių susivažiavimas labai yra reikalingas apsvarstyti įvairias priežastis atsilikimo mūsų laikraštijos užpakalyje ir ją pagerinti. Bet kad susivažiavimas būtų naudingas, nenuveiktų ant vėjo gražus sumanymas, visiems laikraštininkams, leidėjams, redaktoriams ir bendradarbiams turi rūpeti savąją laikraštiją pareginti, duoti jai daugiau gūvumo; laikraštininkams privalo rūpėti ne savo asmenišką buvį pagerinimas, bet visuomenės reikalai savos tautos kultūros pakelimas. Bet laikraštija ir jos pagerinimas priklauso taip-pat nuo visuomenės; todėl ir visuomenė privalo tuo dalyku užsimti karštai ir su laikraštinių naudingais nutarimais sutikti pilnai.

Dėlto tai svarstikime, ko reikia pastumėjimui priekyn mūsų laikraštijos Amerikoje prieš susivažiavimą; skelbkim savo nuomonės apie reikalingus nutarti susivažiavime reikalus.

Kebų Raganius.

P. S. — Sulyg mano nuomonės, geistina. būtų, kad lietuvių laikraščiuose būtų plačiau gvildenami jaunomenės reikalai ir mokslėivių klausimas, kad sustabdžius šioje svetimtaučių žemelėje šiuolaikis einantį ištautėjimą. Žinome gerai, kad viltis Lietuvos tėra jaunoje kartoje. Antra, išmesti iš laikraščių apgarsinimus "stebuklingų daktarų ir vaistų" ir kitokių tamsinančiųjų ir išnaudojančiųjų mūsų visuomenę. Apgarsinimus reiktų talpinti gryna lietuvių kalba.

Kebų Raganius.

Redakcijos Prierasas. — Pirmasis laikraščių redaktorių ir leidėjų susivažiavimo tikslas (kaip sumanyto "Kataliko") yra apsisaugoti nuo neteisingų korespondentų, klaidinančių apskelbimų ir nenorinčių atsilyginti už surinktus pinigus agentų. Kiti dalykai: "etika," "dora" ir tt. atsirado vėliau. Gyvename šalyje, kuri yra pardėm prisigėrusi taip vadinamojo "komercijalizmo" dvasia, todėl sunku, kad kas nenorėtų spaudinti knygų, kurias galima pardavinėti nuolatos, arba talpinti apskelbimus, už kuriuos mokama brangiai. Amerikos lietuviai laisvamaniai, bekovodami prieš visokius "prietrus," užsilaiko daugiausiai iš pardavinėjimo tokių dalykų, kuriuos jie nuolatos išjuokia (maldaknygės, škapleriai, kryželiai ir tt.). Ir vėl, negalima sakyti, kad visi Amerikos lietuvių laikraščiai yra leidžiami dėl "biznio." "Draugas" nėra leidžiamas dėl pelno. "Draugo" skiltis visados atdaros jaunomenės balsui.

Mokykla be disciplinos.

Lietuviai, einantieji mokslą Valparaiso, Ind., savo universitetą labai geria visuomenei. Garsina net lietuvių laikraščiuose, kaip ana, 21 No. "Draugo" savo pranešime; No. 49 "Lietuvos" korespondencijoje J. Lauk. iš Valparaiso, Ind., rašo, tas universitetas esąs geriausias visose Šuvenytose Valstijose, kad jame pigiai (250-300 dol. metams) ir greitai galima išmokyti kokio norints amato ar dailės; kad ten mokykla esanti labai gera, nes neturinti disciplinos, mokiniai turi pilną valią, kaip nori, taip, esą, gali mokyties, ar sukiar ar lengvai ir kaip nori, taip gali gyventi.

Dėlto, sako, puikiai ten galima išsilaivinti ir apsišviesti, ir mūsų jaunimui iš visų pusių Valparaiso universitetas atsakąs geriausiai; apart to esąs ten išikūręs lietuvių židinys, esanti lietuvių mokinių kolonija.

Viskas puikiai! Negalima peikti mokyklos ar universiteto, kur galima pigiai ir greitai ko norints išmokyti, — atpenč, tokias mokslo vietas turime girti. Bet žingeidina žinoti, kaip galima gerai apsišviesti mokykloje ar universitete, kur nėra disciplinos? Kaip ir kokiuo būdu mokykla gali apšviesti ir išauklėti jaunuomenę, išdirbti joje tvirtą valią ir dorą be disciplinos? Tuos klausimus valparaisiečiai girdami mokyklą be disciplinos, turi išrišti ir mums paaiškinti. Man rodos, kad nei viena mokykla, jeigu pildys savo uždavinį, negali apsieiti be disciplinos. Vis turi būti mokykloje disciplina, atsakanti mokyklos programui ir siekiui. O jei būtų mokykla be disciplinos, rodos, negalėtų vadintis mokykla, nustotų savo vardo, nes disciplina yra lotiniškas žodis ir reiškia mokslą, išauklėjimą, lavinimą, reiškia taip-gi paklusnumą ir bausmę. Nuo "disciplina" paeina žodis "discipulus" — mokiny. Lotiniškai sakoma: dare filium alicui in disciplina — atiduoti kam sūnų išauklėti. Žmogui išauklėtam, suaugusiam arba net pagyvenusiam, kaip tankiai Amerikoje atsitinka, einančiam mokyklon iš liuso noro disciplina ne taip yra reikalinga, arba ir visai bereikalinga, bet jaunuomenei, kuri ateina į mokyklą netik mokyties profesijos, bet ir gyvenimo, doros, kuri nori išdirbti tvirtą valią ir išauklėti sielą, būtinai reikalinga atsakanti disciplina. Jei Valparaiso universitetas turėtų tokią reikšmę, kaip Vokietijoje arba Rusijoje, į kur tik tegalima pastoti baigus gimnaziją, 8 klasių, neva tai subrendus protui, tai besimokinas jame jaunimas gal nereikalautų labai aštrios disciplinos, bet kaip girdėti Valparaisoje yra mokinama pradinio mokslo, o pradinio mokslo mokiniai vargiai gali apsieiti be disciplinos. Savavaliavimas jaunosiose dienose nėra naudingas. Iš savavaliavimų kartais net iš augstų universitetų išeina visokie bedieviai, pametę dorą ir kitas tobulybes. O ką jau bekalbėti apie Valparaiso universiteto lietuvių, nepripažįstančius ant savęs disciplinos! Ne nuo vieno, ištrukusio iš tokių lietuvių būrio teko girdėti neužsiganėdinimai iš jų pasielgimo: jie esą atšalę tikėjime, mėgstą iš tikinčiųjų pasijuokti ir tt. Sakau "teko girdėti," bet netvirtinu, kad tenai taip tikrai yra. Gal Valparaiso mokykla turi ypatingą

"naują" būdą geram išauklėjimui lietuvių jaunuomenės be disciplinos? Lauksim paaiškinimo.

Kebų Raganius.

Redakcijos Priešas.— Gal kas iš Valparaiso mokinių suteiktų mums tikras ir teisingas žinias apie savo universitetą. Gal prisiųstų universiteto prospektą? Pagyrimai laikraščiuose tai dar ne butinai tiesos žodžiai. Mės dar neužmiršome išgyrimų Haight'o ūkio mokyklos ir pas kesnius tosios mokyklos išpeikimus. Valparaiso universitetas turi savo ypatingą mokymo būdą. Mums ir visuomenei būtų labai malonu susipažinti su to universiteto metodu.

NAMINIS VAIKŲ AUKLĖJIMAS.

Apie apdovanojimą.

Būtų klaida manyti, jog auklėjimas vien tik ant baudimo remiasi. Yra tėvų, kurie gausiai baudžia ir pamokymų nesigaili, bet, už gerą darbą nesirūpina kokiu norint būdu vaiką apdovanoti. Meili saulės šviesa yra augmeniui teip-pat reikalinga, kaip ir atgavinantis lietus, o ir mūsų Dangiškasis Tėvas ne visuomet pyksta ir baudžia bet ir į gerą paragina, kuomet prieš akis mums stato liglaikinį ir amžiną atlyginimą. Mės privalome saugoti vaikus nuo pikto ne tik bausmės baime bet, teip-pat, prie gero juos traukti pagyrimu ir apdovanojimu už tai ką jie gero padarė. Vaikas, kaip ir kiekvienas žmogus yra atskyras asmuo, kurį reik pagodoti. Kiekvienas asmuo tur savyje garbės pajudas, kurios žmogų skatina į prakilniausius darbus; jos neprivalo būti slopinamos bet auklėjamos. Teisingai priežodis sako, kad su vienu medaus lašu daugiau musių patrauksi, nei su acto statine. Ir mažas vaikas tur užganėdinimą, kada pasako: "tu buvai geras vaikas!" — ir tas užganėdinimas tur ant jo tokią dorišką įtekme, kaip ir nubaudimas už blogą.

Reik rūpintis, kad garbės pajudos pas kūdikį neiškryptų į puikybę. Daryk vaiką kas-kart labiau nepri gulmingu nuo pagyrimu ir papeikimų jo vienmečių ir mokyk jį rasti užmokesnį savo sąžinėje. Jei mūsų, gerai vedama, sąžinė yra užganėdinta, tai ir Dievas mumis yra užganėdintas; nes sąžinė yra Dievo balsas mummyse. Vaikų pasiūlgimo taisykle yra pirmiausiai jų pačių tėvai, paskui kunigai ir mokytojai o ne kiti vaikai, kurių nuomonė labai tankiai gal būti klaidinga.

Geriausiu apdovanojimo būdu yra tai pagyrimo žodis iš pusės tėvų. Vaikai tur pratinties gerai daryti dėl paties gero ne dėl dovanos. Mažiausiai, tam tikslui, tur būt vartojami pinigai, kuriuos paskui vaikai saviškai sunaudoja.

Duodant dovanas vaikams, reik atminti šių laikų materijalizmą, kad ir čia su juomi kariauti. Jie privalo išmokyti, kaip reik su pinigais apsieiti. Mokyk vaikus taupumo: jei vėl vaikai pinigus rinkytų tik dėl to, kad prie pirmos progos, šventės ar mugės, juos visus praleisti, tai būtų teip-pat pinigų blaškymas. Kūdikio širdis yra, iš prigimimo, mažai reikalaujanti ir visus troškimus paskui, įpratimu, įgyja. Vaikus reik mokinti kilnaus prastumo ir prasitenkinimo, o jie bus laimingi.

(Tol. bus.)

VAIKU SKYRIUS.

RŪSTYBĖJE SUSIVALDYKIM.

Antanėlis labai mėgo arklius. Gyvo arklelio jis negalėjo turėti, nes jo tėvai buvo žmonės neturtingi. Nors jam jau sukako aštuoni metai ir jau lankė mokyklą, tačiau jis dažnai svajojo apie gražų medinį žirgą, stovintį ant bėgių, kad, atsisėdus ant jo, galima būtų raitam pasiubuoti.

Toks žirgas gana brangus, nes už jį reik kelis rublius užmokėti. Vaikutis dūsavo, nuliūdęs, nes žinojo, kad tėvas negali tam tikslui pinigų mėtyti.

Bet, jo vardadieniui atvykus, tėvas taip prakalbėjo:

— Antanėli! tu mokiniš gana gerai; nes drąsus, darbštus ir gudrus; tas viskas mane labai džiaugina; bet tu, tai mūsų namuose nieks nebegalėtu gyventi. Jau kelis vo greitis supykimas — rūstybė. Tik pagalvok ir atsimik, kiek kartų per dieną tu užpyksti ant brolio, sesers ar tarnaitės. Kad mes visi taip dažnai pyktumėm, kaip tu, tai mūsų namuose niežs nebegalėtu gyventi. Jau kelis syk sakiais norįs pasitaisyti, todėl aš pasiryžau tau tame pagalbėti: jaigu per ištysą savaitę neužpyksi nei vieną kartą, tai gausi nuo manes tą ant bėgių žirgą, kurį matei anoj krautuvėj ant lango. Aš manau, kad dėlei tokios gražios dovanos, tau nebus sunku laike visos savaitės rūstybėje susivaldyti ir susilaikyti.

— Oi tėvuželi! — sušuko linksmas vaikinys ir nieko daugiau nebegalėjo pasakyti iš džiaugsmo.

Jis tuojaus pasirižo nepykti, kad ir didžiausias nepasisekimas jį palytėtų; ir manė tikrai, kad šitame pasiryžime nepaklysti. Tai buvo dalykas nelengvas, — kiau-ra savaitė!

Tai sesuo paėmė jam reikalingą knygą, tai tarnaitė pasivėlėjo paduoti valgį, tai uždavinių buvo daugybė, kurių prie uoliausio darbo sunku buvo išmokti, tai vėl brolis pagadino jam koki mažmožį!.... Vienu žodžiu kas valanda buvo proga supykimui.

Bet Antanėlis tvirtai laikėsi duoto sau prižadėjimo: — Ar truksi, ar išlaikysiu! — pasakė sau ir tylėjo, jausdamas savyje rūstybę.

Praslinkus savaitė, kaip jis džiaugėsi, pamatęs prie savo lovelės puikų žirgą su uodega, kartimis, ausimis, akimis, pabalnotą ir net pažabotą!

Su ašaromis akyse jis apglėbė tėvą ir, karštai jį bučiuodamas, nuoširdžiai jam dėkojo. Tėvas gi, padėjęs jam ranką ant galvos ir žiurėdamas į akis, tarė:

— Dabar, Antanėli, pagalvok ir apsvarstyk!.... Tu galėjai susilaikyti supykime dėlei šito žaislo, tad ar negalėtum tą patį padaryti iš meilės prie savo tėvų. Ar

gi tau šitas žaislas brangesnis negu tėvų ramumas? Ar gi nežinai to, kad tavo piktumas ir nesandorumas su visais, mus labai vargina?!

Vaikinys suprato tėvo žodžius, pabučiavo jo ranką, kalbėdamas:

— Suprantu, kad biauariai elgdavaus, dažnai ant visų rūstaudams, bet per praslinkusią savaitę pripratau suvaldyti savę ir dabar niekuomet jokios rūstybės niekam neparodysiu.

Ir neužmiršo vaikinys savo prižadėjimo; ir taip jam buvo su tuomi gerai, gražu ir malonu.

Jis buvo labai užganėdintas iš savės, net daug daugiau, negu iš gražaus ant bėgių žirgo.

Ksav. Vanagėlis

LIUTAS, VILKAS IR LAPĖ.

Senas ligotas liutas gulėjo savo urve. Visi gyvuliai lankė savo valdovą, tik lapė dar buvo neapsilankiusi.

Nudžiugęs tokiame atsitikimui, vilkas pradėjo liūtui skusti lapę:

— Ji tavęs visai negerbia, — kalbėjo vilkas — todėl nei vieną kartą neapsilankė.

Taip vilkui bekalbant, įėjo urvan ir lapė; išgirdusi jo skundus, ji sau pagalvojo:

— Palauk, tu nenaudėli, aš tau tuojaus atkeršysiu!

Pamatęs lapę, liūtas baisiai suriko; bet ji, neišsigandusi, jam tarė:

— Maloningas valdone! nebausk manes, bet leisk man pirmiau prakalbėti. Aš todėl taip ilgai neapsilankiau, nes bėginėjau visur per margą svietėlį, norėdama pas garsiausius gydytojus tau vaistą surasti. Ilgai beieškodama aš užtrukau, bet antgalo suradau ir skubiai čion atbėgau.

— Tai koks vaistas? — klausė liūtas.

Lapė jam atsakė:

— Šviesiausias valdove! jaigu nuo gyvo vilko kailį nuplėsi ir dar šiltą ant savės užsimausi, tai ir pasveiksi.

Liūtas stvėrė vilką; lapė nusijuokė ir patyloms tarė:

— Tai tau, broleli, kitus apkalbinėti!

Ksav. Vanagėlis.

— Patari man nerukyti daugiau, Ir pypkę numesti, sutremti greičiau.... Nes tas, anot tavęs, džioviną mane, Aš-gi, broleli, drėgnumo dėl tavęs bijau Tai-gi tu savo bonkutę numeski pirmiau.

Kritika ir Bibliografija.

Ukininko Draugas. Vadovėlis ukininkams apie žemės išdirbimą ir pelningą ukio vedimą. Sutaish Vincas Totoraitis, agronomas. Seinai, Laukaičio, Dvaranauksko, Narjausko ir B—vės spaustuvėje, 1909 m.

Vincas Totoraitis yra baigęs agronomijos mokslą Šveicarijoje ir Vokietijoje. Todėl jo patarimai yra svarbūs ne tik Lietuvos ukininkams, bet ir Amerikos lietuviams farmeriams.

English Accentnation. By F. T. Barré, C. S. C., P. J. Kennedy and Sons, Publishers, New York (107 pusl.)

Šitoje knygoje parodyta teisingai, kaip reikia ištar-
ti beveik visus angliškus žodžius (apie 300 tukstančių). Norinčiam greitai ir gerai išmokti anglų kalbos šitas veikalėlis labai reikalingas. Atsienia apie 80 centų. Galima gauti pas P. J. Kennedy and Sons, Publishers, New York. Autorium yra filozofijos profesorius šv. Juozapo kolegijoje, St. Laurent (Kanadoje). X. Y.

"Garnys." Išėjo naujas juokų ir pašaipos laikraštis "Garnys." Pirmas numeris daro labai malonų įspūdį ir kam jau nusibodo atšutėti juokai visokių "Ežių," "Dilgelų," "Dagių" ir tt. velitina pasiskaityti "Garnį." "Garnys" ais kartą per menesį Lietuvoje. Jo kaina 1 rublis metams.

"Progresas." Pasirodė pirmutinis numeris jau seniai žadėto "Progreso." Žada eiti kas savaite, Philadelphia, Pa.

P-lė Teresa Kobelinskaitė liepos 26 d. gavo pavelijimą išleidinėti lietuviškai mėnesinį laikraštį

„LIETUVAITĖ“

Laikraštis bus vedamas sulig šios programos.

- 1) Straipsniai apie doros ir visuomenės dalykus.
- 2) Žinios apie moterų klausimą.
- 3) Apysakos, eilės, poetiški veikalai, mokslieki straipsniai.
- 4) Žinios apie moterų ūkį, prekybą, amatus, pramonę ir tt.
- 5) Spaudos apžvalga, spaudinių kritika, naudingi straipsneliai.
- 6) Trumpos žinios iš svetur, ypač apie moterų judėjimą, auklėjimą ir apšvietimą.
- 7) Redakcijos atsakymai.
- 8) Apgarsinimai

KAINA metams su prisiuntimu 2 rubliu, pusmečiui 1 rublis.

Pinigai ir rankraščiai galima siųsti šiuo adresu:
Kaunas, „Lietuvaitės“ redakcija, prie Liet.-Kat. Mot. Draugijos.
pražūti". Dieviškoji malonė yra rasa, kuri visus tėvų

Kviečiame visus užsirašyti nedėlinį lietuvių laikraštį.

„VIENYBĖ.“

išleidžiamą Kaune Švento Kazimiero Draugijos.

„Vienybė“ kiekviename numeryje dedama tos nedėlios **Evangėlija su pamokslu**, paduodama daug **bažnytinių žinių** apie visų kraštų katalikų gyvenimą ir daug visokių dvasiškų pamokinių.

„Vienybė“ aiškina **svarbiausius lietuvių gyvenimo klausimus**, duoda daug visokių naudingų pasiskaitymų, apysakų.

„Vienybė“ yra blaivininkų laikraštis, ir jiems turi tam tikrą skyrių: „**Blaivybės dalykai**“.

„Vienybė“ kiekviename numeryje dedama ukininkams pamokinimai apie **ukės dalykus**, rašoma, kas reikia daryti ukės pataisymui ir pelno iš jos padidinimui, kaip geriaus parduoti ukės dalykai.

„Vienybė“ duoda **kuodaugiausiai žinių iš visų Lietuvos kraštų**, turi visur savo korespondentus, kurie siunčia į „Vienybę“ žinias. Taip pat turi nuolatinis korespondentus Amerikoje, Peterburge Rygoje, Liepojuje ir kituose dideliuose miestuose, kur gyvena didesnis lietuvių skaičius, ir rašo apie **lietuvių gyvenimą svetur**.

„Vienybė“ plačiai rašo apie Valstijos Dumos veikimą, praneša ir paaškina vyresnybės išleidžiamus įstatus, tuojaus paduoda žinias apie visą, **kas naujo atsitinka visoje pasaulyje**.

„Vienybė“, kaip **Kauno laikraštis**, greitai sužino ir paduoda visas, žinias iš Kauno, kaip antai žinias, paliečiančias Zemaičių vyskupystės bažnyčias ir dvasiškiją, žinias apie Kauno gubernijos vyresnybės įsakymus, apie visą veikimą Kaune įsikurusių lietuvių draugijų: šv. Kazimiero draugijos, „Saulės“, „Blaivybės“ ir kitų.

„Vienybė“ paduoda **turgaus žinias**, javų kainas, javų užderėjimą ir visokias žinias apie pirkimą ir pardavimą.

„Vienybėje“ viską rašoma labai **aiškiai ir suprastinai**

„Vienybė“ **nemažas laikraštis**, išeinąs kas nedėlia. 10 lakštų didumo, tekaštuoja su prisiuntimu tikrai 2 rubliu metams, 1 rublis pusmečiui, 50 kapeikų trims mėnesiams. Užsienyje 3 rubliai metams. Kas nėra dar matęs „Vienybės“, teprišūnčia savo adresą ir dovanai gaus pasižiūrėti vieną numerį.

Užsisakant „Vienybę“ ir siunčiant pinigus reikia dėti šitoks adresas:

g. Kovno, Redakcija „Vienybė“
Russia—Lithuania.

P-lė. Viera Saglinaitė rugpiūčio 2 d. gavo pavelijimą išleidiuoti lietuviškai juokų ir pašaipos (satyros) mėnesinį laikraštį

„GARNI“

Sulig sekančios programos:

1. Satyriški straipsniai, patėmijimai, etiudai, paliečiantį mūsų kasdieninį gyvenimą.
2. Eilės, sakmės, epigramos ir tam panašūs juokų ir pašaipos veikalai.
3. Satyriška lietuvių gyvenimo apžvalga.
4. Satyriška lietuviškos spaudos apžvalga.
5. Satyriška lietuvių dailės apžvalga.
6. Ištraukos iš kitataučių juokų laikraščių.
7. Karikatūros ir juokingi piešinėliai.
8. Redakcijos atsakymai.
9. Apgarsinimai.

KAINA metams 1 rub., atskiro numerio 10 kap. Pirmutinis n-ris išeis prieš Naujus Metus. Rankraščiai ir pinigai reikia siųsti šiuo adresu:

Kaunas „Garnio“ redakcija prie Liet.-Kat. Kningyno.

~~~~~

PRAŠOME LAIKU UŽSISAKYTI 1910 METAMS

dažniausia, nes kasantra diena dideliu lapu einanti, Lietuvių kultūros laikraštį

„VILTIS“

KAINA:

Mėnesiams.	12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2
	r.k.	r.k.	r.k.	r.k.	r.k.	r.k.	r.k.	r.k.	r.k.	r.k.	r.k.
Vilniuje ir Rusijoje	5.—	4.60	4.15	3.75	3.35	2.60	2.50	2.10	1.65	1.15	0.85
Užsienyje	7.—	6.65	6.35	6.—	5.35	4.65	4.—	3.35	2.65	2.—	1.35

Adresas: Vilnius -- „Viltis.“

Turins įvairus ir gyvas: karštai užjaučiama visi Lietuvių sielvartai ir greit atsiliepiama; paduodama įdomiausios Rusijos ir užsienių naujienos; apie V. Dūmos darbus rašoma tiek plačiai, kiek nei viename kitame Lietuvių laikraštyje.

Trečius metus einant, „Vilčiai“ vis labiau sekasi, vis daugiau ji girdi pasitenkinimo balsų. Velytina tad, kad visi Lietuviai žinotų, kas „Viltyje“ svarstoma.

„Viltis“ išleido jau 17 naudingų ir pavyzdinga kalba parašytų knygelių, kurių patariama pasiskaityti.

„Viltis“ leidžia įsitikėjimo Draugija, kviedama talkon turtingesnius Tautiečius.

„Viltis“ veda Draugijos įgaliotiniai: A. Smetona ir kun. J. Tumas.

A. & J. HURWITZ,
— BANKIERIAI —

42 East Market Street, — WILKES-BARRE, PA.

Parduodu laivakortes ant visokių linijų ir siūnčiu pinigų į visas pasaulio dalys. Atlieku daviernastis su maskolijos valdžia ir kitokius reikalus. Lietuviai kreipis prie manęs, o busite užgandėti.

Užsirašykite „Draugą“

!!! PUIKI DOVANA LIETUVOS ARTOJAMS !!!
JAU METAS UŽSISAKYTI
1910 METAMS

„Žemdirbys“

cina II. metai

ūkio, prekybos ir pramonijos reikalams pašvęstas laikraštis.

„Žemdirbys“ eina du sykiu per mėnesį.

„Žemdirbys“ politika visai neužsiima.

„Žemdirbys“ rūpinasi tik pakelti Lietuvoje ūkį, prekybą ir pramoniją.

„ŽEMDIRBIO“ KAINA:

metams 3 r., pusei metų 1 r. 50 k., 3 mėn. 75 k.

Visi skaitytojai, kurie iškarto užsimokės už „Žemdirbį“ už ištikus 1910 metus, gaus dovanų dviejų rūšių daržovių sėklų.

Be to, „Žemdirbys“, norėdams išplatinti tarp savo skaitytojų geresnius ūkio įrankius, kasmet skirs išliosavimui tarp savo skaitytojų bent po kiek ūkio įrankių ir kitokių ūkyje reikalingųjų daiktų, o taip-pat ir ūkiškų knygų.

1910 metais „ŽEMDIRBYS“ skiria išliosavimui tarp savo metinių skaitytojų šiuos duiktus:

1) tris vienavagių plūgus, 2) du kaupiku (t. y. du tam tikru plūgu šakniavaisiams apkaupiti, aparti) 3) vieną drapaką, 4) vienas svarstykles, 5) vieną „Dadano“ sistemos rėmelinį avilį, 6) dvejas žirkles vaismedžių šakoms karpyti, 7) penkias knygas A. Zuvies „Apie Ūkininkavimą“ (abidvi dali), 8) penkias knygas M. Veito „Apie gyvulių ligas ir jų gydymą“.

IŠVISO 20 DAIKTŲ.

Kas todėl išanksto užsimokės už „Žemdirbį“ iškarto už ištikus 1910 metus, tasai dalyvaus augščiau minėtųjų daiktų liosavime ir galės ką nors laimėti.

SIUNČIANT PINIGUS REIKIA DĖTI TOKSAI ADR..

G. VILNO, ANTOKOL VOJENNA-GOSPITALNAJA
ul. No 3. Russia—Lithuania.

REDAKCIJA ŽURNALA „ŽEMDIRBYS“.

REIKALINGAS ZECERIS, GERAI SUPRANTANTIS „JOB WORK.“ KREIPTIES Į „DRAUGO“ REDAKCIJĄ.

LIETUVIŠKAS DZIEGORMEISTERIS.

Parduodu tikro aukso laikrodelius, gvarantuojamus 25 metams. Lenčiugelius ir gražius žiedus. Armonikas ir visokius muzikališkus instrumentus, albumus su muzika, akuliorius, revolverius, britvas, pocket books vyrams ir moterims. Visokias knygas, ražančius, škaplierius, kryželius, taipos-gi turiu visokių vaistų. Visus tuos daiktus prieš Kaledasleidžiu už pusę prekės ir įkitus miestus siunčiu už pigiausias prekes. Mano adresas:

ANTANAS PUTIRSKAS,

144 W. Market Street,

Scranton, Pa.

Dr. A. L. Graičunas

Pasekmingai gydau visokias ligas vyrų, moterų ir vaikų, neaplenkiu ir paslaptinių. Atsišaukiantiems iš kitur suteikiu sąžiningus patarimus per laiškus.

TELEFONAS: Yards — 3162.

3312 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL.

DRAUGIJOS!

H. R. Morgan

laiko dirbtuve

visokiu jums rekalingu

daiktu, kaip tai: KEPURIU, KOKARDU, ŠARPU, VELIAVU ir tt.

Adresuokite:

R. H. MORGAN,

13 N. Main St., Shenandoah, Pa.

Union Ticket Agency

Seniausią Lietuviszką Banką Scrantone ir Visoje Aplinkineje

Agentura Laivakorčių ant Geriausiu Linijų

Siunčia Pinigus kas dien in visas dalis svieto; taip-gi perka ir išmaino visokius pinigus. Išdirba visokius Dokumentus Amerikos ir Lietuvos teismuose. Ofisas atidarytas kas dien nuo 8-tos iš ryto iki 9-tai val. vak. Nedėlioje: nuo 10-tos iš ryto iki 5-tai valandai vakare.

ADOLF BLAU, Union Ticket Agency,

203 Lackawanna Ave., Scranton, Pa

Taip-gi turime savo krautuveje daugybę visokių maldaknygių ir svietišku knygų visokių kalbų :: :: :: ::

TELEFONAI: Naujas 303 — Bell 662

A. UZUMECKIS,

Lietuvis Graborius ir Balzamavotojas.

Viską išpildo geriau ir pigiau negu svetimtautis.

Persamdo karietas vestuvėms, krikštinioms ir t. t.

Priima lavonus ir iš kitų miestų.

Reikale kreipkitės pas savo tautietį.

324 Wharton St., Philadelphia, Pa.

TELEFONAI: Bell Lombard 27 - 39 A
Keystone Main 42 - 18 D

DR. MENDELSON,

LENKISZKAS GYDYTOJAS

50 South Washington St. Wilkes-Barre, Pa.

Swalm Hardware Co.,

No. 21 North Centre Street,

POTTSVILLE, PA.

Įvairiausi geležiniai daiktai, tepalai, stiklas, dudos, plasteris, irankiai, sportiniai ir naminiai daiktai.

Motina: — Labai man smagu, suneli, kad jau pasitaisei ir neskini vaisių sodne. Juk šitą sanvaitei nė vieno obuolio nenuskineji?

— Ne, mamute.

— Ir nė vienos kriaušės?

— Ne, mamute.

— Gerai, suneli, esi geras vaikas.

Sunus (į šalį): — Tai laimė, kad mama nepaklausė apie slyvas.

"DRAUGO" AGENTAI:

St. Stanevičius, 3206 Auburn Ave., Chicago, Ill.

Antanas Kasparavičius, 27 E. 23rd St., Bayonne, N. J.

Juozas Mališauskas, Forest City, Pa.

Kazimieras Skripstunas, P. O. Sugar Notch, Pa.

Antanas Gudaitis, Box 73, Silver Creek, Pa.

V. Leskevičius, P. O. Midleport, Pa.

Mikas Cibulskas, 573 Canfield Ave., Detroit, Mich.

J. Žemaitis, 126 South Pear St., Shenandoah, Pa.

T. Kikievič, Box 167, Minersville, Pa.

M. Karbauskas, 52 G. Street, So. Boston, Mass.

L. Švagždis, 171—5th Street, So. Boston, Mass.

J. Mikutaitis, 1438 Western Ave., Allegheney, Pa.

A. Radzevič, 194 New York Ave., Newark, N. J.

A. Klimavičiute, 321 Kensington Ave., Chicago, Ill.

A. Pocius, 10806 Wabash Ave., Chicago, Ill.

M. Duda, 51 W. — 25th Street, Chicago, Ill.

K. Strumskis, 2323 West 23 Place, Chicago, Ill.

. Šaulys, 168 Beakon Street, Brighton, Mass.

J. Bartoševič, 4417 Marshfield Ave., Chicago, Ill.

J. Puselninkas, 722 Washington Ave., Braddock, Pa.

V. Bielauskas, 468 Northampton St., Easton, Pa.

M. Urbanavič, Box 33, Thomas, W. Va.

J. Antanaitis, Box 22, Swoyes, Pa.

Pr. Bukantis, 96 Centre Street, Kingston, Pa.

Juoz. Matuliavičia, 1657 Tioga St., Shamokin, Pa.

Ant. Baranauskas, 1214 Railroad St., Shamokin, Pa.

Jos. Valentinavičia, 1114 Cedar Ave., Scranton, Pa.

J. Versiackas, 65 Davidson St., Lowell, Mass.

Ignas Mkalojus, 1028 S. 2nd St., Philadelphia, Pa.

Jos. Robynsky, 163 First St., Elizabeth, N. J.

Myk. Vaicenavičius, 2 River St. Pl., W. Lynn, Mas.

Mike Šlapikevičius

Silver Creek P. O. NEW Philadelphia, Pa

Fel. Bugnelis, 454 Main St., Edwardsville, Pa.

Jurgis Grigutis, 38 Kedorr St., Wilkes-Barre Pa.

VIENTINĖ LIETUVIŠKA DIDELĖ KRAUTUVĖ.

Geriausią armonikų, skripkų, klarnatų, koncertinių trubių ir daugybę visokių muzikališkų instrumentų. Puikiausią džiagorėlių, lenciugėlių, visokių gražių žiedų, laketų, spilkų, kolčikų, gerų britvų, drakvojamų mašinukų, albumų, revolverių, križių, ražančių, škaplerių, guminių literų, istorijų, dainų, pasakų ir visokių maldaknygių. Gražių popierių gromatų rašymui tuziną už 25c., 5 tuzinai už \$1.00. Dailių atidaromų alatoriukų ir pavinėlavonių siuntimui į Lietuvą. Atsiųsk savo tikrą adresą ir už 5c. markę, o apturėsi No. 3 Kataliogą su 450 paveikslų ir 1000 visokių naudingų daiktų. Aš gvarantuojau, kad mano tavoras pirmos klijos o prekės pigesnės kaip kitur; orderius išsiunčiu greitai į visus Amerikos, Kanados ir Anglijos kraštus. Kviečiu visus atlinkyti su visokiais pirkiniais ir orderiais pas

K. VILKEWICH,

112 Grand St.,

St. Dep. D.

Brooklyn, N. Y.

OFFICE NEW PHONE 37.

RESIDENCE 1100.

LIETUVIŲ ADVOKATAS

JONAS S. LOPATTO

47-48-49 Bennett Building, Wilkes-Barre, Pa. ..

Norintieji pasiskolinti pinigų ant pirmo mortgage, arba pirkti namus lai kreipiasi.

Naujas Telefonas 1005.

Senas Telefonas 659.

Dr. Albert Kaufmanas,

—: GYDYTOJAS IŠ LIETUVOS. —:

Specialistas visose ligose.

Gydo labiausiai užsisenėjusias vyrų, moterių ir vaikų ligas. Galima susikalbėti lietuviškai, lenkiškai, rusiškai ir vokiškai. Yra daktaru keleto lietuvių ir lenku kuopu Turi mašiną, su kuria galima matyti ir pažinti ligas kune, kaip per stiklą, užtai ligos yra tikrai ir greitai išgydomos.

Prima nuo 8 iki 10 val. išryto, nuo 2 iki 4 popiet,
nuo 7 iki 9 vakare.

51 N. Washington St., Wilkes-Barre, Pa.

ADRESAI CENTRO VYRIAUSYBĖS SUSIV. LIET.**RYMO-KAT. AMERIKOJE:****KUN. S. PAUTIENIUS** prezidentas

P. O. Girardville, Pa.

JONAS RIKTERAITIS vice-prez.,

67 James St., Waterbury, Conn.

KAZYS KRUSINSKAS seretorius,

457 — 17th St., Brooklyn, N. Y.

GABRYS LAIBINIS, izdininkas,

P. O. Box 135 Duryea, Pa.

Globėjai kasos:**JONAS VIERAITIS**,

107 So. Harding St., Worcester, Mass.

KAZYS VAŠKEVYČIA,

186 Jefferson St., Newark, N. J.

KUN. V. VIZGIRDA knygius,

190 So. Meade St., Wilkes-Barre, Pa.

KUN. V. STAKNEVIČIA dvasiškas vadovas,

207 Adams St., Newark, N. J.

FABIOLĖ,

Garsi kardinolo Wisemano apysaka. Vertė Vytautas Kaina 1 doleris. Imantiems daugiau, kaip vieną egzempliorių, nuleidžiamas didelis nušimtis.

Gaunama pas:

REV. V. VARNAGIRIS,

312 S. 4th St.,

BROOKLYN, N. Y.

Tautiet! Jei reikia Tau statyti nauji namai, ar taisyti seni, tai žinok, kad tatai atliks kuogeriausiai kontrakterius **MIKAS SLAPIKEVIČIUS**, New Philadelphia Pa.

Nauja Knyga—Biblija—arba šv. Raštas išleistas**KUN. S. PAUTENIAUS.**

Tik vienas šitas šventaraštis yra katalikiškas.

Kaštuoja \$2.00 ir 15c. persiuntimui**Adresas: REV. S. PAUTENIUS,****GIRARDVILLE, PA.****MOKYKIMĖS PATIS.**

Gramatika angliškos kalbos mokyti be mokytojo (apdaryta) \$1.00.

Vaikų draugas arba kaip mokyti skaityti ir rašyti be mokytojo 15c.

Naujas Budas mokyti rašyti be mokytojo 10c.

Aritmetika mokyti rokundų be mokytojo su paveikslais (apdaryta) 35c. Pinigus siųskit per Money Order po šiuo adresu: **P. MIKOLAINIS,**

Box 62**NEW YORK CITY.****BEN. J. KMELEWSKI**

— NAUJAS TELEFONAS 1357. —

Parsiduoda laivakortės ant geriausių linijų. Siūnia pinigų į seną kraują greitai ir saugiai. Žemės ir Notarijaus dalykai taipogi doviernastis.

102 — 104 Sherman St., — — **WILKES-BARRE, PA.****"DRAUGO"****SPAUSTUVĖ**

NAUJAUSIA, DIDŽIAUSIA IR GE-

— RIAUSIA GREITAI ATLIEKA —

ĮVAIRIŲ ĮVAIRIAUSIUS DARBUS

**SPAUDINA
PIGIAI**

**Konstitucijas, Plakatus, Tikietus,
Užkvietimus ir Kitokius Darbus**

**RAIDĖS STATOMOS DIDELE—NAUJAU-
SIOJO PATENTO—MAŠINA "LINOTYPE"**

ADRESUOKITE

"DRAUGAS"

314 E. Market St.

Wilkes-Barre, Pa.